

Skadestånd enligt konkurrenslagen, m.m.

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker de förslag som läggs fram i proposition 2004/05:117 om skadestånd enligt konkurrenslagen, m.m. Ett förslag avser en utvidgning av kretsen av skadeståndsberättigade enligt konkurrenslagen, genom att den tidigare begränsningen av ersättningsberättigade – ett annat företag eller en avtalspart – tas bort. Utskottet ser detta som en åtgärd som kommer att stärka konsumenternas ställning. I en reservation (m) avvisas detta förslag.

Ett annat förslag i propositionen gäller en förlängning av preskriptionstiden för rätten till skadestånd enligt konkurrenslagen från fem till tio år. Utskottet finner förslaget välmotiverat och hänvisar till att skadeståndsprocesser ofta följer i spåren av Konkurrensverkets utredningar. Dessa kan vara tidskrävande och röra överträdelser som ligger långt bak i tiden, och de efterföljande domstolsprocesserna om konkurrensskadeavgift kan ta lång tid. I en reservation (m, fp, kd, c) avvisas en förlängning av preskriptionstiden.

Även övriga lagförslag som läggs fram i propositionen tillstyrks av utskottet. Samtliga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 augusti 2005.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet.....	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund	5
Propositionens huvudsakliga innehåll	6
Utskottets överväganden	7
Skadestånd enligt konkurrenslagen	7
Gällande rätt	7
Kretsen av skadeståndsberättigade	7
Propositionen.....	7
Motionen.....	8
Vissa kompletterande uppgifter	9
Offentlig gruppptalan	10
Propositionen.....	10
Skadeståndsregler vid överträdelser av EG:s konkurrensregler.....	10
Propositionen.....	10
Förlängd preskriptionstid.....	10
Propositionen.....	10
Motionen.....	11
Vissa kompletterande uppgifter	11
Bevisundersökning i skadeståndsmål	11
Propositionen.....	11
Övriga förslag och bedömningar avseende konkurrens-lagen	12
Undersökningar hos styrelseledamöter och anställda	12
Propositionen.....	12
Rätten att tillkalla juridiskt biträde	12
Propositionen.....	12
Konkurrensskadeavgift och koncernförhållanden, m.m.	13
Propositionen.....	13
Materiella skillnader mellan konkurrenslagen och EG-rätten.....	13
Propositionen.....	13
Konsekvenser av förslagen	14
Propositionen.....	14
Utskottets ställningstagande	15
Inledning.....	15
Kretsen av skadeståndsberättigade	15
Förlängd preskriptionstid.....	16
Övriga förslag rörande konkurrenslagen	17
Tillämpningen av EU:s konkurrens- och statsstöds-regler	17
Propositionen.....	17

Utskottets ställningstagande	17
Reservationer	18
1. Kretsen av skadeståndsberättigade (m)	18
2. Förlängd preskriptionstid (m, fp, kd, c).....	19
Bilagor	20
1. Förteckning över behandlade förslag	20
2. Regeringens lagförslag.....	21

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Kretsen av skadestandsberättigade

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i konkurrenslagen (1993:20) såvitt avser 33 § första stycket. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:117 punkt 1 i denna del och avslår motion 2004/05:N19 i denna del.

Reservation 1 (m)

2. Förlängd preskriptionstid

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i konkurrenslagen (1993:20) såvitt avser 33 § andra stycket och övergångsbestämmelse punkt 3. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:117 punkt 1 i denna del och avslår motion 2004/05:N19 i denna del.

Reservation 2 (m, fp, kd, c)

3. Övriga förslag rörande konkurrenslagen

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i konkurrenslagen (1993:20) i den mån det inte omfattas av utskottets förslag till riksdagsbeslut i det föregående. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:117 punkt 1 i denna del.

4. Tillämpningen av EU:s konkurrens- och statsstödsregler

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1845) om tillämpningen av Europeiska gemenskapernas konkurrens- och statsstödsregler. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:117 punkt 2.

Stockholm den 10 maj 2005

På näringsutskottets vägnar

Marie Granlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Marie Granlund (s), Per Bill (m), Ingegerd Saarinen (mp), Nils-Göran Holmqvist (s), Sylvia Lindgren (s), Berit Högman (s), Lennart Beijer (v), Ulla Löfgren (m), Yvonne Ångström (fp), Åsa Torstensson (c), Anne Ludvigsson (s), Anne-Marie Pålsson (m), Lars Johansson (s), Reynoldh Furustrand (s), Nyamko Sabuni (fp), Ann-Kristine Johansson (s) och Lars Lindén (kd).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas

dels proposition 2004/05:117 om skadestånd enligt konkurrenslagen, m.m.,

dels en motion som väckts med anledning av propositionen.

Bakgrund

Konkurrenslagen (1993:20), som trädde i kraft den 1 juli 1993 (prop. 1992/93:56, bet. 1992/93:NU17), är baserad på den s.k. förbudsprincipen, vilken utgår från att vissa konkurrensbegränsningar i sig är skadliga och därför skall vara förbjudna. Efter mönster från EG-rätten innehåller lagen två principiella förbud, nämligen mot konkurrensbegränsande samarbete mellan företag (6 §) och mot missbruk från ett eller flera företags sida av en dominerande ställning (19 §). Dessa bestämmelser motsvaras av EG-fördragets artiklar 81 (regler beträffande avtal m.m. som har till syfte eller effekt att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen) och 82 (regler beträffande ett eller flera företags missbruk av dominerande ställning), vilka ingår i de grundläggande konkurrensreglerna för den gemensamma marknaden. I konkurrenslagen finns också bestämmelser rörande företagskoncentrationer.

I november 2002 beslöt ministerrådet att anta EG-förordningen (1/2003) om tillämpningen av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget, den s.k. moderniseringsreformen. Regeringen beslöt i januari 2003 att tillkalla en särskild utredare, justitierådet Severin Blomstrand, med uppgift att analysera olika frågor med anledning av rådets beslut om den nya förordningen. Utredaren redovisade i juli 2003 delbetänkandet *Reformerad konkurrensövervakning – Konsekvenser i Sverige av EG:s nya tillämpningsförordning* (SOU 2003:73). Efter remissbehandling av förslaget avlämnade regeringen sin proposition om moderniserad konkurrensövervakning (prop. 2003/04:80). Riksdagen antog regeringens förslag våren 2004 (bet. 2003/04:NU13). Ändringarna trädde i kraft den 1 juli 2004.

Den särskilde utredaren skulle även enligt direktiven göra en allsidig prövning av om kretsen av skadeståndsberättigade enligt konkurrenslagen bör vidgas samt överväga om det finns skäl till ändringar även i andra avseenden om det visar sig att det finns skillnader mellan EG-rätten och den nationella rätten. Utredningen redovisade i januari 2004 detta uppdrag genom delbetänkandet *Rätten till skadestånd enligt konkurrenslagen* (SOU 2004:10). Betänkandet har remissbehandlats.

Regeringen har inhämtat Lagrådets yttrande över de nu aktuella lagförslagen. Lagrådet lämnade förslagen utan erinran.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår att kretsen av skadeståndsberättigade enligt konkurrenslagen, när förbud i den lagen överträds, skall vidgas. Vidare föreslås att skadeståndsreglerna skall tillämpas även på överträdelser av EG:s konkurrensregler i artikel 81 eller 82 i EG-fördraget. Genom en utvidgning av kretsen av skadeståndsberättigade kan den s.k. reparativa effekten av konkurrensreglerna förväntas få ökat utrymme, särskilt som lagen om grupprättegång kan användas i de fall det är fråga om ersättningskrav som det inte är praktiskt att driva till process vart och ett för sig, sägs det. En utvidgad skadeståndsrätt för nya grupper av konsumenter och andra som inte är företag anses också kunna öka konkurrenslagens preventiva verkan. Preskriptionstiden för rätten till skadestånd enligt konkurrenslagen föreslås bli förlängd från fem till tio år efter skadans uppkomst. I likhet med vad som sedan den 1 maj 2004 tillämpas inom EG-rätten, ges Konkurrensverket en uttrycklig rätt att, efter godkännande av Stockholms tingsrätt, göra undersökningar i bostäder och andra privata utrymmen som nyttjas av styrelseledamöter och anställda i det företag som är föremål för utredning om överträdelse av förbudsreglerna i konkurrenslagen eller artiklarna 81 eller 82 i EG-fördraget. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2005.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör godkänna regeringens förslag om att kretsen av skadeståndsberättigade enligt konkurrenslagen skall utvidgas. Vidare bör riksdagen anta regeringens förslag om en utökning av preskriptionstiden enligt samma lag från fem till tio år. Även övriga lagförslag i propositionen bör bifallas av riksdagen. *Jämför reservationerna 1 (m) och 2 (m, fp, kd, c).*

Skadestånd enligt konkurrenslagen

Gällande rätt

Den aktuella bestämmelsen (33 §) i konkurrenslagen har följande lydelse:

Om ett företag uppsåtligt eller av oaktsamhet överträder förbuden i 6 eller 19 §, skall företaget ersätta den skada som därigenom uppkommer för ett annat företag eller en avtalspart.

Rätten till sådan ersättning faller bort, om talan inte väcks inom fem år från det att skadan uppkom.

Stockholms tingsrätt är alltid behörig att pröva frågor om skadestånd enligt denna paragraf.

Kretsen av skadeståndsberättigade

Propositionen

Regeringen föreslår att kretsen av skadeståndsberättigade enligt konkurrenslagen skall vidgas genom att begränsningen av ersättningsberättigade till ”ett annat företag eller en avtalspart” tas bort.

Konkurrenslagens syfte är att slå vakt om de samhällsekonomiska och konsumentpolitiska intressena av effektiv konkurrens, anför regeringen. Det finns därför inga principiella hinder mot att även andra konsumenter än sådana som är att anse som avtalsparter omfattas av rätten till skadestånd, om de åsamkats skada.

Regeringen konstaterar att rättsläget vad gäller avgränsningen till avtalsparter är oklart och anser att det är viktigt att denna oklarhet undanröjs. Konkurrenslagens skyddsintressen bedöms inte utgöra hinder för en utvidgning av kretsen skadeståndsberättigade. Skadeståndet enligt konkurrenslagen har både en s.k. reparativ och en preventiv funktion. Genom en utvidgning av kretsen skadeståndsberättigade kan den reparativa effekten av konkurrensreglerna förväntas få ökat utrymme, särskilt som lagen om grupprättegång kan användas i de fall där det är fråga om en serie av ersättningskrav som det inte är praktiskt att driva till process vart och ett för sig. En utvidgad skadeståndsrätt för nya grupper av konsumenter och andra som inte är företag skulle också

kunna öka konkurrenslagens preventiva verkan. Företagen löper nämligen då en större risk att drabbas av skadestånd, som sammantaget kan uppgå till stora belopp, och av den negativa publicitet som en skadeståndsprocess kan ge.

Den föreslagna lagtekniska utformningen synes i praktiken innebära att det blir en fråga för rättstillämpningen att avgöra den krets som kan få skadestånd. Regeringen pekar på att en naturlig begränsning uppkommer också genom att rätten till skadestånd förutsätter att det finns en identifierbar skada. Ytterligare en begränsning kan ligga däri att skadan skall ha att göra med de konkurrensbegränsande effekterna av den skadeståndsgrundande handlingen; för att skadan skall vara ersättningsgill får den inte vara ett resultat av ökad konkurrens. Med nuvarande bevisregler ankommer det på den som begär ersättning att bevisa att han eller hon har drabbats av en ersättningsgill skada liksom att det finns ett orsakssamband mellan överträdelsen och skadan. Regeringen delar den bedömning som utredaren gör om att det inte är motiverat att ändra dessa principer.

Marknadsdomstolen har framfört åsikten att programmet för eftergift och nedsättning av konkurrensskadeavgift som introducerades sommaren 2002 skulle komma att motverkas om företaget skulle riskera ett utvidgat skadeståndsansvar. Regeringen instämmer i att det finns en risk att det nämnda programmet motverkas genom det vidgade skadeståndsansvar som kan drabba företagen. Å andra sidan bedöms en utvidgning av skadeståndsansvaret också kunna öka konkurrenslagens preventiva verkan. Omständigheterna är enligt regeringens uppfattning inte sådana att den nyssnämnda risken bör hindra att förslaget genomförs.

Regeringen anser sammanfattningsvis att utredaren har framfört övertygande skäl för att den nu aktuella föreslagna utvidgningen bör ske. Mot bakgrund härav föreslår regeringen att 33 § konkurrenslagen ändras så att orden ”för ett annat företag eller en avtalspart” tas bort och kretsen av skadeståndsberättigade därmed inte längre preciseras i lagtexten.

Motionen

I motion 2004/05:N19 (m) avvisas förslaget om att utvidga kretsen av skadeståndsberättigade. En konsekvens av regeringens förslag är att antalet fall där grupptalan kan komma att tillämpas ökar, säger motionärerna. De menar att grupptalan leder till komplicerade och dyra processer, vilket i sin tur ökar osäkerheten för företag att etablera sig i Sverige och att marknadsföra produkter här. Motionärerna ställer sig frågan om huruvida förslaget vid en samlad bedömning kommer att vara till fördel för svenska konsumenter. Risken är snarare att förslaget kommer att öka antalet grupprättegångar, anser motionärerna. De befärar att Sverige därigenom närmar sig den processintensitet som föreligger i framför allt Förenta staterna, vilket de finner vara en mindre lyckad ordning, framför allt av näringspolitiska skäl. Den som drabbas av förmögenhetsskada på grund av företags oegentligheter har redan för närvarande laglig möjlighet till rättelse, enligt gängse skadeståndsrättsliga regler, anför motionärerna. Att ge ytterligare en möjlighet, genom att ändra i konkur-

renslagen, är enligt deras mening inte i sak befogat. Vidare hävdar motionärerna att förslaget inte åtföljs av någon behovs- eller konsekvensanalys.

Vissa kompletterande uppgifter

Genom lagen om grupprättegång (2002:559), som trädde i kraft den 1 januari 2003, har det införts en möjlighet till grupptalan som komplement till det vanliga rättegångsförfarandet. I förarbetena till den nämnda lagen anfördes att institutet grupptalan syftar till att på ett övergripande och generellt sätt komma till rätta med brister i det processuella rättsskyddet och ytterst att förbättra genomslaget för gällande materiella rättsregler. Det pekades särskilt på det goda skydd mot missbruk av processformen som finns inbyggt i förslaget (prop. 2001/02:107 s. 33). Härvid nämndes kostnadsansvaret för den som väcker talan, kraven på ombudet, de särskilda processförutsättningarna och den domstolskontroll dessa innebär.

Grundläggande bestämmelser om skadestånd finns i skadeståndslagen (1972:207). Skadeståndslagen ger inte rätt till ersättning för ren förmögenhetsskada annat än vid brott, som det i de fall som här kan vara aktuella inte är fråga om. Skadeståndet enligt konkurrenslagen har vidare, som nyss nämnts, både en s.k. reparativ och en preventiv funktion, vilka båda enligt regeringens bedömning kan förväntas öka genom det aktuella förslaget (prop. s. 28).

När det gäller konsekvensanalys, som efterfrågas av motionärerna, finns i propositionen ett avsnitt (11) med rubriken Konsekvenser av förslagen (se vidare i det följande). I propositionen (s. 28) redogör regeringen, som nyss redovisats, för de avvägningar som gjorts avseende behovet av den föreslagna ändringen. Det anses viktigt att oklarheten avseende avgränsningen till avtalsparter undanröjs. Vidare förväntas såväl den reparativa som den preventiva effekten av skadestandsregeln öka. I propositionen (s. 30) görs vidare, som nyss redovisats, överväganden i förhållandet till programmet för eftergift och nedsättning av konkurrensskadeavgiften.

Under utskottets beredning av ärendet har fråga uppkommit om vad som gäller på EU-nivå i fråga om kretsen av skadestandsberättigade. Enligt vad som sägs i propositionen (s. 34) framgår rätten till skadestånd vid överträdelse av EG-rätten av EG-rättslig praxis. Utredaren konstaterade i sitt delbetänkande Rätten till skadestånd enligt konkurrenslagen (SOU 2004:10 s. 93) att det av rättsfallet *Courage v. Crehan* framgår att den fulla verkan av artikel 81 i EG-fördraget skulle kunna ifrågasättas om inte varje person kan begära ersättning för den skada som ett visst handlande som kan begränsa eller snedvrida konkurrensen påstås ha orsakat honom. Längre gående uttalanden om vad som gäller på EU-nivå finns det, enligt vad utskottet erfarit, inte möjligheter att göra eftersom det är en tolkningsfråga. Praxis utvecklas genom EG-domstolens avgöranden och det är endast den domstolen som rättsligt kan slå fast rättsfallets legala innebörd. I såväl utredningsbetänkandet (s. 92) som i propositionen (s. 33) sägs att Sverige är ett av få medlemsländer i EU som har uttryckliga lagregler om rätt till skadestånd på grund av överträdelser av

konkurrensbestämmelser, även om en sådan rätt sannolikt föreligger enligt de flesta nationella rättsordningar i EU.

Offentlig grupptalan

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att det för närvarande saknas skäl att utse Konkurrensverket att föra offentlig grupptalan i fråga om skadestånd enligt konkurrenslagen.

Genom lagen om grupprättegång, som trädde i kraft den 1 januari 2003, har det, som nyss nämnts, införts en möjlighet till grupptalan som ett komplement till det vanliga rättegångsförfarandet. Syftet är ytterst att förbättra genomslaget för redan gällande materiella rättsregler. Med grupptalan avses att någon utan rättegångsfullmakt för talan för medlemmarna i en grupp.

På konkurrensrättens område menar regeringen att samhällsintresset tillgodoses främst genom det offentlighetsrättsliga sanktionssystemet i konkurrenslagen, dvs. bl.a. konkurrensskadeavgifter. Regeringen delar den bedömning som utredaren gör om att Konkurrensverkets resurser i första hand bör användas för att upprätthålla det offentlighetsrättsliga regelsystemet. Det anses därför inte nu föreligga tillräckligt starka skäl för att utse Konkurrensverket att föra offentlig grupptalan för skadeståndsanspråk grundade på överträdelser av konkurrensrätten. Att utse någon annan myndighet bedöms inte lämpligt. Det kan dock finnas anledning att pröva frågan på nytt, när erfarenheter vunnits i fråga om offentlig grupptalan inom andra områden, sägs det i propositionen.

Skadestandsregler vid överträdelser av EG:s konkurrensregler

Propositionen

Regeringen föreslår att skadestandsreglerna enligt konkurrenslagen skall tillämpas även på överträdelser av EG:s konkurrensregler i artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget.

Förlängd preskriptionstid

Propositionen

Regeringen föreslår att preskriptionstiden för rätten till skadestånd enligt konkurrenslagen skall förlängas till tio år efter skadans uppkomst.

Som tidigare nämnts gäller för närvarande en femårig preskriptionstid för skadeståndsfordringar som grundar sig på överträdelser av förbuden i konkurrenslagen. Utredaren har övervägt en förlängning av den femåriga preskriptionstiden. Skadestandsprocesser följer ofta i spåren av Konkurrensverkets utredningar. Dessa kan vara tidskrävande och röra överträdelser som ligger långt bak i tiden, och de efterföljande domstolsprocesserna om konkurrensskadeavgift kan ta lång tid, vilket också visat sig under senare tid. Regeringen anser därför att den nu gällande preskriptionstiden är för kort. Vidare har det

ifrågasatts om preskriptionsregeln på fem år är förenlig med EG-rätten om rätten till skadestånd följer av EG-rätten och inte via nationell rätt. Det kan noteras att den allmänna preskriptionstiden enligt preskriptionslagen (1981:130) är tio år, räknat från en fordrans tillkomst. Av dessa skäl anser regeringen att preskriptionstiden bör ändras till tio år.

Regeringen finner det vidare rimligt att äldre fordringar följer nu gällande femårsregel. För fordringar som har kommit till före ikraftträdandet bör därför anges att den nu gällande preskriptionstiden skall tillämpas. Därmed kommer tioårsregeln att gälla endast fordringar som kommit till efter ikraftträdandet.

Motionen

I motion 2004/05:N19 (m) avvisas förslaget om en förlängning av preskriptionstiden. Enligt motionärernas mening är tio år en mycket lång tid att ställa skadeståndsanspråk under. Det är en prioriteringsfråga hur Konkurrensverket använder de medel som riksdagen anslår, framhåller motionärerna och ser den föreslagna förlängningen av preskriptionstiden som ett sätt att slippa prioritera. Enligt deras mening är detta fel sätt att lösa det aktuella problemet.

Vissa kompletterande uppgifter

Som nyss redovisats är den allmänna preskriptionstiden enligt preskriptionslagen tio år. Skadestandsprocesser följer ofta i spåren av Konkurrensverkets utredningar, sägs det i propositionen. Skadestandsreglerna är dock för sin tillämpning inte beroende av Konkurrensverkets initiativ. I praktiken är det emellertid så att de som avser att ställa skadeståndsanspråk ofta väljer att avvakta Konkurrensverkets utredning, eftersom det kan underlätta bevisföringen. Regeringen har gjort bedömningen att utredningens förslag om införande av regler om bevisundersökning inte bör genomföras (se nästföljande avsnitt). Utredarens förslag om bevisundersökning innebär att domstolen i en rättegång om skadestånd skulle få besluta om att en undersökning får göras hos en part för att insamla bevis om skadeståndsanspråket. Om bevisundersökning hade införts hade det varit lättare för dem som avser att ställa skadeståndsanspråk att agera utan att avvakta Konkurrensverkets utredning i det aktuella fallet.

Bevisundersökning i skadeståndsmål

Propositionen

Regeringen gör som framgått bedömningen att regler om bevisundersökning i skadeståndsmål enligt 33 § konkurrenslagen inte bör införas.

Regeringen framhåller att huvudreglerna i fråga om skyldighet att förete skriftlig handling som bevis finns i 38 kap. 2 § rättegångsbalken. Utredaren har föreslagit att regler om bevisundersökning i skadeståndsmål enligt 33 § konkurrenslagen skall införas. Som skäl åberopar utredningen att det för att skadestandsreglerna skall kunna tillämpas i praktiken krävs att de skadelidan-

des bevisinsamling underlättas eller stöds. Regeringen anser att fler framgångsrika skadeståndsprocesser i sig är något som gynnar det allmännas konkurrensintresse. En avvägning måste dock ske även mot de risker för detta konkurrensintresse som institutet bevisundersökning öppnar eller kan öppna. Regeringen bedömer att riskerna för läckage och skador på själva konkurrensen ofta kan vara överhängande. Sverige har inte heller något konventionsåtagande på detta område, och EG-rätten ställer inte något krav på ett införande av institutet bevisundersökning. Av betydelse är också att en bevisundersökning kan störa en utredning eller undersökning som Konkurrensverket, en konkurrensmyndighet i en annan medlemsstat eller EG-kommissionen planerar. Vägt mot de redovisade olägenheterna har vad utredaren anfört till stöd för sitt förslag inte ansetts ha tillräcklig tyngd, varför regeringen menar att utredningsförslaget inte bör genomföras.

Övriga förslag och bedömningar avseende konkurrenslagen

Undersökningar hos styrelseledamöter och anställda

Propositionen

Regeringen föreslår att Konkurrensverket skall ges uttrycklig rätt att, efter godkännande av Stockholms tingsrätt, göra undersökningar i bostäder och andra utrymmen som nyttjas av styrelseledamöter och anställda i det företag som är föremål för utredning om överträdelse av förbudsreglerna i konkurrenslagen eller artikel 81 eller 82 i EG-fördraget. För ett sådant godkännande skall bl.a. krävas att det finns anledning att anta att det har skett en allvarlig överträdelse av konkurrensreglerna.

Syftet med den av utredaren föreslagna rätten till undersökning av privata utrymmen är att upprätthålla de två förbuden i konkurrenslagen genom tillgång till bevisning om överträdelse. Regeringen anser att effektivitetsskäl i sig talar för att Konkurrensverket bör ha befogenhet att göra undersökningar på alla de platser där material av betydelse för en utredning kan misstänkas finnas. Det är regeringens uppfattning att den i EG-rätten införda begränsningen till allvarlig överträdelse när det gäller privata utrymmen är naturlig och uttryckligen bör anges i konkurrenslagen.

Rätten att tillkalla juridiskt biträde

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att någon förändring inte bör göras av de regler som gäller i fråga om rätt att tillkalla ett juridiskt biträde.

Utredaren har föreslagit att Konkurrensverkets möjlighet att påbörja en undersökning utan att avvakta att ett juridiskt biträde inställer sig skall begränsas till sådana fall där undersökningen annars skulle onödigt fördröjas

eller där det finns en risk att ändamålet med åtgärden annars inte uppnås. Regeringen framhåller dock att om verket i detta läge skulle vara skyldigt att avvakta att ett juridiskt biträde inställer sig uppstår under väntetiden risk för att den som undersökningen avser undanskaffa material av betydelse för prövning av frågan om huruvida överträdelse skett av konkurrenslagens förbudsbestämmelser. Konkurrensverket har en central placering på fältet och får antas ha överblick över hur EG-kommissionen bedriver sitt arbete rent praktiskt. Vad verket anfört ger vid handen att den av utredningen åsyftade förändringen skulle innebära en avvikelse från hur kommissionen för närvarande hanterar motsvarande fråga. På grund av det anförda finner regeringen inte anledning att göra någon lagändring i det nu aktuella avseendet.

Konkurrensskadeavgift och koncernförhållanden, m.m.

Propositionen

Enligt konkurrenslagen (27 § första stycket) gäller att konkurrensskadeavgiften skall fastställas till lägst 5 000 kr och högst 5 miljoner kronor eller till ett högre belopp, vilket dock inte får överstiga 10 % av företagets omsättning.

Regeringen gör bedömningen att nuvarande regler om taket för konkurrensskadeavgift bör behållas. Någon ändring av reglerna för bestämmande av konkurrensskadeavgiften bör inte göras.

Utredaren har inte funnit några belägg för att det finns någon skillnad mellan EG-rätten och konkurrenslagen när det gäller att bestämma taket för böter respektive konkurrensskadeavgift i koncernförhållanden. Någon ändring i konkurrenslagen har därmed inte heller föreslagits. Regeringen gör samma bedömning och finner således inte skäl att föreslå ändringar i konkurrenslagen beträffande taket för konkurrensskadeavgiften.

När det gäller omständigheter att beakta vid beräkning av konkurrensskadeavgift föreslår regeringen att konkurrensskadeavgiften får fastställas till ett högre belopp än annars om företaget tidigare överträtt förbud i artikel 81 eller 82 i EG-fördraget.

I tidigare lagstiftningssammanhang har understrukits önskvärdheten av att upprätthålla parallellitet mellan svensk rätt och EG-rätt. I linje med detta anser regeringen att det bör anges att konkurrensskadeavgiften får fastställas till ett högre belopp – inte bara om företaget tidigare har överträtt konkurrenslagen utan även om företaget överträtt förbud i artikel 81 eller 82 i EG-fördraget.

Materiella skillnader mellan konkurrenslagen och EG-rätten

Propositionen

Konkurrenslagens ändamål är att undanröja och motverka hinder för en effektiv konkurrens i fråga om produktion av och handel med varor, tjänster och andra nyttigheter. EG:s konkurrensrätt har – förutom detta ändamål – även till syfte att främja integrationen mellan medlemsstaterna. En grundläggande

skillnad mellan de materiella reglerna i konkurrenslagen och i EG-fördraget är att ett ingripande enligt EG-rätten förutsätter att handeln mellan medlemsstaterna påverkas. Av konkurrenslagens förarbeten framgår att avsikten var att lagen i materiellt hänseende skulle likna EG-rättens konkurrensregler så mycket som möjligt, utom i fråga om samhandelskriteriet. Utredaren har dock identifierat vissa skillnader mellan EG-rätten och den nationella rätten samt övervägt om detta bör föranleda några ändringar i det nationella regelsystemet. I propositionen redovisas – baserat på utredningens underlag – materiella skillnader under följande fyra rubriker: Arbetsrätt, Lantbruk, Tryckfrihetens område och Taxi.

Regeringen gör bedömningen att det för närvarande inte finns skäl att utjämna de materiella skillnader som finns mellan konkurrenslagen och EG-rätten. Utredaren har inte funnit anledning att föreslå ändringar på grund av moderniseringsreformen eller på någon annan grund i de avseenden där det har konstaterats att materiella skillnader föreligger. Ingen av remissinstanserna har invänt mot utredningens bedömning. Mot denna bakgrund och de bedömningar som ligger bakom de svenska reglerna, vilka är resultatet av ingående politiska överväganden och ställningstaganden, anser regeringen att det inte finns tillräckliga skäl att nu föreslå att de skillnader som finns mellan konkurrenslagen och EG-rätten skall utjämnas. Rättsutvecklingen inom EG-rätten måste dock följas, särskilt som den aktuella förordningen (1/2003) har tillämpats under mindre än ett års tid.

Konsekvenser av förslagen

Propositionen

Förslagen kan förmodas öka antalet skadeståndsfordringar enligt konkurrenslagen. I vilken utsträckning de skadelidande i motsvarande mån kommer att hävda sin rätt till skadestånd genom process är svårt att bedöma. Med de möjligheter som finns till grupptalan kan en viss ökning förväntas. Konkurrensverket föreslås få uttryckliga befogenheter att, efter domstols godkännande, göra undersökningar i bostäder och andra utrymmen som nyttjas av styrelseledamöter och anställda hos det företag som är föremål för utredning om överträdelse av förbudsreglerna i konkurrenslagen eller artiklarna 81 eller 82 i EG-fördraget. Detta förslag påverkar Konkurrensverkets undersökningar men torde inte medföra något nämnvärt behov av resursförstärkning. Det kan även komma att innebära en något ökad arbetsbörda för kronofogdemyndigheten i de fall Konkurrensverket begär handräckning av myndigheten.

Förslagen torde, enligt regeringen, inte medföra ökade administrativa kostnader av betydelse för företagen.

Om processbenägenheten förändras genom regeringens förslag kan resursbehovet hos Stockholms tingsrätt påverkas. Denna tingsrätt skall även pröva Konkurrensverkets ansökningar om undersökning i privata utrymmen. De allmänna domstolarnas behov torde dock inte påverkas generellt i någon

nämnevärld omfattning. Marknadsdomstolen torde inte påverkas nämnevärld av regeringens förslag. Eventuella merkostnader för statliga myndigheter anser regeringen bör kunna finansieras inom befintliga ramar.

Allmänt syftar förslagen till att öka den effektiva konkurrensen. I den utsträckning syftet förverkligas leder detta till samhällsekonomiska och konsumentpolitiska vinster.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet tar först upp frågan om kretsen av skadeståndsberättigade. Därefter behandlas frågan om förlängd preskriptionstid och slutligen övriga förslag rörande konkurrenslagen.

Kretsen av skadeståndsberättigade

En effektiv konkurrens är en viktig förutsättning för en väl fungerande samhällsekonomi och syftar bl.a. till att ge konsumenterna en starkare ställning på marknaden. Konsumentperspektivet måste alltså stå i fokus i konkurrenspolitiken. Konkurrens är inget självändamål, utan åtgärder för att stärka konkurrensens effektivitet har till syfte bl.a. att stärka konsumenternas ställning på marknaden.

Det här aktuella förslaget om att kretsen av skadeståndsberättigade enligt konkurrenslagen skall vidgas, genom att den tidigare begränsningen av ersättningsberättigade till ett annat företag eller en avtalspart tas bort, ser utskottet som en åtgärd som kommer att stärka konsumenternas ställning. Som sägs i propositionen kan möjligheten att föra grupptalan förväntas öka den s.k. reparativa effekten av konkurrenslagen. Även den preventiva effekten av konkurrenslagen kan förväntas öka genom att kretsen av skadeståndsberättigade vidgas.

I motion 2004/05:N19 (m) framförs farhågor för att utvidgningen av kretsen av skadeståndsberättigade kommer att leda till en icke önskvärd ökning av antalet grupprättegångar. Utskottet anser dock inte att det finns anledning till oro i denna fråga. Som tidigare nämnts finns det i lagen om grupprättegång bestämmelser inbyggda som skall ge skydd mot missbruk av processformen. Det berör t.ex. kostnadsansvaret för den som väcker talan, kraven på ombudet, de särskilda processförutsättningarna och den domstolskontroll dessa innebär.

I motionen anförts härutöver att den föreslagna lagändringen inte behövs eftersom den som drabbas av förmögenhetsskada på grund av företags ogentligheter skulle kunna få rättelse enligt gängse skadeståndsrättsliga regler. Utskottet vill här framhålla att, som tidigare redovisats, skadeståndslagen inte ger rätt till ersättning för ren förmögenhetsskada annat än vid brott – som det inte är fråga om i de fall som här kan vara aktuella.

Vidare hävdas i motionen att förslaget inte följs av någon behovs- eller konsekvensanalys. Denna uppfattning delas inte av utskottet. I propositionen finns, som tidigare redovisats, ett särskilt avsnitt (11) med rubriken Konsekvenser av förslagen. När det gäller behovsanalys redogör regeringen, som nyss redovisats, i ett avsnitt (6.2) i propositionen för de avvägningar som gjorts avseende behovet av den föreslagna ändringen. Det anses sålunda viktigt att oklarheten avseende avgränsningen till avtalsparter undanröjs. Vidare förväntas såväl den reparativa som den preventiva effekten av skadeståndsregeln öka. I propositionen (s. 30) görs vidare överväganden i förhållandet till programmet för eftergift och nedsättning av konkurrensskadeavgiften.

Slutligen vill utskottet beröra frågan om informationen om vad som gäller på EU-nivå på konkurrensrättens område. Utskottet inser svårigheterna med att lämna information om hur en fråga har hanterats på EU-nivå och i de olika EU-länderna, men skulle likväl finna det värdefullt om regeringen i framtida propositioner på konkurrensrättens område kan ge den redovisning som är möjlig. Om någon redovisning inte kan lämnas bör detta anges.

Sammantaget anser utskottet att den av regeringen föreslagna utvidgningen av kretsen av skadeståndsberättigade enligt konkurrenslagen bör genomföras. Utskottet tillstyrker alltså regeringens förslag i detta avseende och avstyrker motion 2004/05:N19 (m) i motsvarande del.

Förlängd preskriptionstid

Regeringens förslag om att preskriptionstiden för rätten till skadestånd enligt konkurrenslagen skall förlängas från fem till tio år efter skadans uppkomst finner utskottet välmotiverat. Ett viktigt skäl till att preskriptionstiden bör förlängas är att skadeståndsprocesser ofta följer i spåren av Konkurrensverkets utredningar. Dessa kan vara tidskrävande och röra överträdelser som ligger långt bak i tiden, och de efterföljande domstolsprocesserna om konkurrensskadeavgift kan ta lång tid. Detta har också visat sig i olika fall som har varit aktuella under senare tid.

Skadeståndsreglerna är dock för sin tillämpning inte beroende av Konkurrensverkets initiativ. I praktiken är det emellertid så att de som avser att ställa skadeståndsanspråk ofta väljer att avvakta Konkurrensverkets utredning, eftersom det kan underlätta bevisföringen. Regeringen har, som tidigare redovisats, gjort bedömningen att det inte bör införas regler om bevisundersökning. En sådan undersökning innebär att domstolen i en rättegång om skadestånd skulle få besluta om att en undersökning får göras hos en part för att insamla bevis om skadeståndsanspråket. Om utredarens förslag om bevisundersökning hade införts hade det varit lättare för dem som avser att ställa skadeståndsanspråk att agera utan att avvakta Konkurrensverkets utredning i det aktuella fallet. Behovet av att förlänga preskriptionstiden hade i så fall varit mindre.

I motion 2004/05:N19 (m) motiveras avvisandet av en förlängning av preskriptionstiden med att en sådan förlängning ses som ett sätt att tillse att Kon-

kurrensverket skall slippa att prioritera i sin verksamhet. Utskottet har svårt att se logiken i ett sådant synsätt. Konkurrensverket skall fatta beslut om vilka utredningar som skall genomföras utifrån vad som bäst gagnar konkurrensen generellt och inte baserat på vad som kan tänkas påskynda behandlingen av olika skadeståndsfordringar.

Ytterligare en omständighet som talar för att preskriptionstiden bör förlängas är att det har ifrågasatts om den nu gällande preskriptionstiden på fem år är förenlig med EG-rätten. Slutligen talar det faktum att den allmänna preskriptionstiden enligt preskriptionslagen är tio år för att också preskriptionstiden enligt konkurrenslagen bör vara tio år.

Utskottet tillstyrker alltså regeringens förslag om att förlänga preskriptionstiden för rätten till skadestånd enligt konkurrenslagen från fem till tio år. Därmed avstyrks den nyssnämnda motionen i berörd del.

Övriga förslag rörande konkurrenslagen

Utskottet tillstyrker regeringens förslag rörande ändringar i konkurrenslagen i de delar som inte har behandlats i det föregående.

Tillämpningen av EU:s konkurrens- och statsstödsregler

Propositionen

I lagen (1994:1845) om tillämpningen av Europeiska gemenskapernas konkurrens- och statsstödsregler finns i 5 § en uppräkningslista av EG-rättsakter, var till hänvisas i 3 och 4 §§ i lagen. Genom moderniseringsreformen och tillämpningsförfattning 1/2003 har procedurreglerna i tre sektorsförfattningar inom konkurrensrätten som räknas upp i 5 § i lagen upphävts fr.o.m. den 1 maj 2004. Därmed återstår endast en tillämplig rättsakt i 5 §, författning nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer.

Tekniken att hänvisa från 3 och 4 §§ till uppräkningslistan i 5 § framstår därmed inte längre som rationell. I stället föreslår regeringen nu att koncentrationsförfattningen skall anges direkt i 3 och 4 §§, samtidigt som 5 § skall upphävas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att erinra mot det här aktuella förslaget. Riksdagen bör således anta regeringens förslag till lagändring.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Kretsen av skadeståndsberättigade (punkt 1)

av Per Bill (m), Ulla Löfgren (m) och Anne-Marie Pålsson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i konkurrenslagen (1993:20) såvitt avser 33 § första stycket. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:N19 i denna del och avslår proposition 2004/05:117 punkt 1 i denna del.

Ställningstagande

Vi anser – i likhet med vad som anförs i motion 2004/05:N19 (m) – att riksdagen bör avslå förslaget om att kretsen av skadeståndsberättigade enligt konkurrenslagen skall vidgas genom att den tidigare begränsningen av ersättningsberättigade till ett annat företag eller en avtalspart tas bort.

En konsekvens av regeringens förslag är att antalet fall där grupptalan kan komma att tillämpas skulle öka. Grupptalan leder till komplicerade och därmed dyra processer. Härigenom ökar osäkerheten för företag att etablera sig i Sverige och att marknadsföra produkter här. Vi ifrågasätter om förslaget vid en samlad bedömning kommer att vara till fördel för de svenska konsumenterna.

Den som drabbas av förmögenhetsskada på grund av ett företags oegentligheter har för närvarande laglig möjlighet till rättelse, enligt gällande skadeståndsrättsliga regler. Enligt vår mening är det inte befogat att ge ytterligare en möjlighet genom en ändring av konkurrenslagen.

Vi menar också att förslaget inte åtföljs av tillräckliga behovs- och konsekvensanalyser.

Slutligen vill vi beröra frågan om informationen om vad som gäller på EU-nivå på konkurrensrättens område. Vi inser svårigheterna med att lämna information om hur en fråga har hanterats på EU-nivå och i de olika EU-länderna, men skulle likväl finna det värdefullt om regeringen i framtida propositioner på konkurrensrättens område kan ge den redovisning som är möjlig. Om någon redovisning inte kan lämnas bör detta anges.

Riksdagen bör alltså avslå regeringens förslag i här aktuellt avseende. Därmed blir motion 2004/05:N19 (m) helt tillgodosedd i berörd del och tillstyrks.

2. Förlängd preskriptionstid (punkt 2)

av Per Bill (m), Ulla Löfgren (m), Yvonne Ångström (fp), Åsa Torstensson (c), Anne-Marie Pålsson (m), Nyamko Sabuni (fp) och Lars Lindén (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:

2. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i konkurrenslagen (1993:20) såvitt avser 33 § andra stycket och övergångsbestämmelse punkt 3. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:N19 i denna del och avslår proposition 2004/05:117 punkt 1 i denna del.

Ställningstagande

Vi anser – i likhet med vad som anförs i motion 2004/05:N19 (m) – att riksdagen bör avslå förslaget om att preskriptionstiden för rätten till skadestånd enligt konkurrenslagen skall förlängas från fem till tio år efter skadans uppkomst.

Enligt vår mening är tio år en mycket lång tid att ställa skadeståndsanspråk under. En förlängd preskriptionstid kan leda till störningar på marknaden. En osäkerhet om vilka försyndelser ett företag gjort sig skyldig till, och som under lång tid kan leda till skadeståndskrav, kommer att innebära att den som tar över ett företag aldrig kan veta under vilka förutsättningar övertagandet sker. Vi menar att det är en prioriteringsfråga hur Konkurrensverket använder de medel som riksdagen anslår till verksamheten. Den föreslagna förlängningen av preskriptionstiden kan ses som ett sätt att slippa prioritera. Enligt vår mening är detta fel sätt att lösa det aktuella problemet.

Riksdagen bör alltså avslå regeringens förslag om förlängd preskriptionstid. Därmed blir motion 2004/05:N19 (m) helt tillgodosedd i berörd del och tillstyrks.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2004/05:117 Skadestånd enligt konkurrenslagen, m.m.

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i konkurrenslagen (1993:20),
2. lag om ändring i lagen (1994:1845) om tillämpningen av Europeiska gemenskapernas konkurrens- och statsstödsregler.

Motion med anledning av propositionen

2004/05:N19 av Per Bill m.fl. (m):

Riksdagen avslår förslaget till förändring av 33 § konkurrenslagen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1. Förslag till lag om ändring i konkurrenslagen (1993:20)

Härigenom föreskrivs att 28 a, 33 och 48 §§ konkurrenslagen (1993:20) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***28 a §¹**

Konkurrensskadeavgiften får fastställas till ett lägre belopp än vad som bort ske med tillämpning av 28 §,

1. om företaget i väsentlig mån har underlättat utredningen av den egna eller andras medverkan i överträdelsen, eller

2. om det föreligger andra särskilda skäl som hänför sig till företaget.

Har ett företag i högst väsentlig mån underlättat en utredning som avses i första stycket 1, får avgiften efterges även i annat fall än som anges i 28 b §.

Konkurrensskadeavgiften får fastställas till ett högre belopp än vad som bort ske med tillämpning av 28 §, om företaget tidigare har överträtt förbud enligt denna lag.

Konkurrensskadeavgiften får fastställas till ett högre belopp än vad som bort ske med tillämpning av 28 §, om företaget tidigare har överträtt förbud enligt denna lag *eller i artikel 81 eller 82 i EG-fördraget*.

33 §

Om ett företag uppsåtligen eller av oaktsamhet överträder förbuden i 6 eller 19 §, skall företaget ersätta den skada som därigenom uppkommer *för ett annat företag eller en avtalspart*.

Rätten till sådan ersättning faller bort, om talan inte väcks inom *fem* år från det att skadan uppkom.

Stockholms tingsrätt är alltid behörig att pröva frågor om skadestånd enligt denna paragraf.

Om ett företag uppsåtligen eller av oaktsamhet överträder förbuden i 6 eller 19 § *eller i artikel 81 eller 82 i EG-fördraget*, skall företaget ersätta den skada som därigenom uppkommer.

Rätten till sådan ersättning faller bort, om talan inte väcks inom *tio* år från det att skadan uppkom.

48 §²

Ett beslut enligt 47 § får avse även

Ett beslut enligt 47 § får avse även

¹ Senaste lydelse 2002:595.

² Senaste lydelse 2004:409.

någon annan än det företag som är föremål för utredning. Ett sådant beslut får meddelas bara om

1. vad som föreskrivs i 47 § första stycket 1 och 3 är uppfyllt,

2. det finns särskild anledning att anta att bevis finns hos den som ansökan avser, och

3. denne inte rättar sig efter ett åläggande enligt 45 § första stycket 1 eller det annars finns risk att bevis undanhålls eller förvanskas.

ett annat företag än det som är föremål för utredning.

Beslutet får också avse bostäder och andra utrymmen som nyttjas av styrelseledamöter och anställda i det företag som är föremål för utredning.

Ett beslut enligt första eller andra stycket får meddelas bara om

1. vad som föreskrivs i 47 § första stycket 1 och 3 är uppfyllt,

2. det finns särskild anledning att anta att bevis finns hos den som ansökan avser, och

3. denne inte rättar sig efter ett åläggande enligt 45 § första stycket 1 eller det annars finns risk att bevis undanhålls eller förvanskas.

Ett beslut enligt andra stycket får meddelas endast om överträdelsen dessutom är allvarlig.

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2005.

2. Den äldre lydelsen av 28 a § tredje stycket gäller fortfarande för överträdelser som begåtts före ikraftträdandet.

3. För fordringar som har kommit till före ikraftträdandet gäller 33 § andra stycket i sin äldre lydelse.

2. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1845) om tillämpningen av Europeiska gemenskapernas konkurrens- och statsstödsregler

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1845) om tillämpningen av Europeiska gemenskapernas konkurrens- och statsstödsregler¹

dels att 5 § skall upphöra att gälla,

dels att 3 och 4 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

När den behöriga myndigheten genomför en undersökning på begäran av Europeiska gemenskapernas kommission enligt *de rättsakter som anges i 5 §*, har den rätt att hos företag och företagssammanslutningar

1. granska böcker och andra affärshandlingar,

2. ta kopior av eller göra utdrag ur böcker och andra affärshandlingar,

3. begära muntliga förklaringar på platsen, och

4. få tillträde till samtliga lokaler, markområden och transportmedel.

Första stycket gäller också när den behöriga myndigheten bistår kommissionen vid undersökningar enligt *de rättsakter som anges i 5 §*.

När den behöriga myndigheten genomför en undersökning på begäran av Europeiska gemenskapernas kommission enligt *rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer*², har den rätt att hos företag och företagssammanslutningar

1. granska böcker och andra affärshandlingar,

2. ta kopior av eller göra utdrag ur böcker och andra affärshandlingar,

3. begära muntliga förklaringar på platsen, och

4. få tillträde till samtliga lokaler, markområden och transportmedel.

Första stycket gäller också när den behöriga myndigheten bistår kommissionen vid undersökningar enligt *samma förordning*.

4 §³

När Europeiska gemenskapernas kommission har beslutat om en undersökning enligt *de rättsakter som anges i 5 §* har den behöriga myndigheten rätt att få handräckning av kronofogdemyndigheten för att

När Europeiska gemenskapernas kommission har beslutat om en undersökning enligt *rådets förordning (EG) nr 139/2004* har den behöriga myndigheten rätt att få handräckning av kronofogdemyn-

¹ Senaste lydelse av 5 § 2004:410.

² EUT L 24, 29.1.2004 (Celex 32004R0139).

³ Senaste lydelse 1996:1441.

genomföra de åtgärder som avses i digheten för att genomföra de åtgärder som avses i 3 § 1, 2 och 4.

Frågor om handräckning enligt denna paragraf prövas av Kronofogdemyndigheten i Stockholm. Kronofogdemyndigheten skall inte underrätta företaget eller företagssammanslutningen om den behöriga myndighetens begäran om handräckning innan verkställighet sker. Därutöver gäller bestämmelserna i utsökningsbalken om sådan verkställighet som avses i 16 kap. 10 § den balken.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2005.